

ĐỀ 3

GỢI Ý THAM KHẢO

I. PHẦN ĐỌC - HIỂU (4,0 điểm)

Câu 1 (0,5 điểm)

Yêu cầu: Đoạn trích được viết theo **phương thức biểu đạt chính** nào?

Hướng dẫn:

- Quan sát nội dung: Tác giả kể lại một **câu chuyện** trong lớp học, có tình tiết, nhân vật, sự kiện.
- Vì vậy, **phương thức biểu đạt chính** là **tự sự** (kể chuyện).

Trả lời mẫu:

“Phương thức biểu đạt chính của đoạn trích là tự sự.”

Câu 2 (0,5 điểm)

Yêu cầu: Câu văn “Bức tranh vẽ một bàn tay” gợi suy nghĩ gì về **điểm đặc biệt** trong bức tranh của Douglas?

Hướng dẫn:

- Hầu hết các bạn nhỏ lớp một thường vẽ bánh kẹo, đồ chơi...
- Riêng Douglas lại vẽ **một bàn tay**, điều này gợi sự **bất ngờ, độc đáo** và **ý nghĩa biểu tượng**.
- “Bàn tay” ẩn chứa **tình thương, sự nâng đỡ**, không phải vật chất tầm thường.

Gợi ý câu trả lời ngắn:

“Bức tranh vẽ ‘một bàn tay’ chứng tỏ Douglas không hướng đến vật chất vui thú nhất thời mà muốn thể hiện tình yêu thương sâu xa; đó là điểm đặc biệt, bất ngờ.”

Câu 3 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Nêu **hai chi tiết** cho thấy hoàn cảnh đặc biệt của Douglas.

Hướng dẫn:

- Đọc kĩ đoạn trích:
 1. Douglas là **một cô bé khuyết tật**, “khuôn mặt không được xinh xắn như những đứa trẻ khác”.
 2. Gia cảnh em **“từ lâu lâm vào tình cảnh ngặt nghèo”**.
- Có thể nêu 2 ý chính: khuyết tật & gia cảnh khó khăn.

Trả lời mẫu:

“Thứ nhất, Douglas là một cô bé khuyết tật, diện mạo không được như các bạn. Thứ hai, em có hoàn cảnh gia đình nghèo khó, ngặt nghèo từ lâu.”

Câu 4 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Vì sao “bàn tay của cô giáo” lại có **ý nghĩa sâu xa** đối với Douglas? (2 - 3 dòng)

Hướng dẫn:

- Douglas vốn thiệt thòi, khuyết tật và tự ti.
- Cô giáo không chỉ nắm tay em ra sân chơi, mà còn **trao tặng sự yêu thương, giúp Douglas cảm nhận được sự ấm áp và chở che**.
- Với Douglas, hành động nhỏ “đắt tay” ấy trở thành “nguồn động viên” to lớn.

Trả lời mẫu (tóm gọn):

“Vi Douglas là một cô bé thiệt thòi cả về thể chất lẫn hoàn cảnh, nên ‘bàn tay cô giáo’ chính là sự nâng đỡ, yêu thương âm thầm nhưng vô cùng quý giá, giúp em có thêm niềm tin, cảm thấy được trân trọng.”

Câu 5 (1,0 điểm)

Yêu cầu: Viết **một đoạn văn** (5 - 7 dòng) nêu **bài học** rút ra từ câu chuyện “Bàn tay yêu thương”.

Hướng dẫn:

- Xác định **nội dung chính**: Tình thương và sự quan tâm dù nhỏ bé nhưng mang ý nghĩa lớn lao đối với người cần giúp đỡ.
- Đoạn ngắn cần có **mở – triển khai – kết**:
 1. Giới thiệu câu chuyện “Bàn tay yêu thương” (1 - 2 câu).
 2. Rút ra bài học: Luôn quan tâm, nâng đỡ người kém may mắn; **cho đi yêu thương** sẽ nhận lại niềm vui; đừng coi thường những việc nhỏ.
 3. Kết: Mỗi chúng ta cần mở lòng, trao yêu thương trong cuộc sống.

Gợi ý đoạn văn ngắn (khoảng 5 - 7 dòng): “Câu chuyện ‘Bàn tay yêu thương’ giúp em nhận ra ý nghĩa sâu sắc của một hành động nhỏ nhưng chứa đựng tình thương lớn lao. Cô giáo dắt tay Douglas một cách tự nhiên, đơn giản, nhưng đối với cô bé khuyết tật đó lại là nguồn động viên vô giá. Từ đây, chúng ta hiểu rằng, chỉ một sự quan tâm ân cần cũng có thể sưởi ấm trái tim yếu đuối. Vì thế, hãy luôn sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ những người đang cần chúng ta. Trao đi một chút yêu thương, ta nhận về niềm hạnh phúc cho cả bản thân và người khác.”

II. PHẦN VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (Nghị luận văn học - 2,0 điểm)

Đề: Viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích **tình yêu thương** của cô giáo dành cho Douglas và **ý nghĩa** của bức tranh “một bàn tay”.

Hướng dẫn làm bài:

1. **Xác định yêu cầu:**
 - Hình thức: **đoạn văn** (khoảng 200 chữ).
 - Nội dung: Phân tích hai khía cạnh:
 - **Tình yêu thương** của cô giáo (thể hiện qua hành động, lời kể).
 - **Ý nghĩa** của bức tranh “một bàn tay”.
2. **Gợi ý bố cục đoạn:**
 - **Mở đoạn** (1 - 2 câu): Giới thiệu ngắn gọn câu chuyện, nhân vật cô giáo và cô bé Douglas.
 - **Thân đoạn:**
 - **Tình yêu thương của cô giáo:** Cô không đối xử phân biệt, luôn dắt Douglas ra sân chơi, quan tâm dù em khuyết tật, hoàn cảnh khó khăn. Hành động tuy nhỏ nhưng rất ấm áp, dạy em sự tự tin.
 - **Ý nghĩa của bức tranh “một bàn tay”:**
 - Là biểu tượng của sự dịu dàng, nâng đỡ.
 - Douglas chọn vẽ “bàn tay cô giáo” thay vì các hình ảnh vui nhộn khác, chứng tỏ em **cảm nhận sâu sắc** sự yêu thương này.
 - **Kết đoạn** (1 - 2 câu): Khẳng định **thông điệp**: Tình người, lòng yêu thương chân thành có thể biến những điều giản dị nhất thành nguồn động lực lớn lao.

Gợi ý triển khai nội dung cốt lõi:

- Hành động “dắt tay” → truyền tải tình thương bền bỉ.
- Bức tranh “bàn tay” → biểu tượng của sự che chở, gắn bó.
- Thông điệp: Tình yêu thương là động lực, là “điều làm em thích nhất trong đời” (theo chủ đề bài vẽ).

Câu 2 (Nghị luận xã hội - 4,0 điểm)

Đề: Từ câu chuyện “Bàn tay yêu thương”, hãy viết **một bài văn** (khoảng 400 chữ) bàn về **tầm quan trọng** của việc **đón nhận và trao đi** sự quan tâm, chia sẻ trong cuộc sống.

Hướng dẫn làm bài:

1. **Mở bài:**

- Dẫn dắt: Bắt đầu từ “Bàn tay yêu thương” của cô giáo với Douglas → gợi suy nghĩ về tình người.
- Nêu vấn đề: Tại sao **trao đi** và **đón nhận** quan tâm, chia sẻ lại quan trọng?

2. Thân bài:

- **Giải thích:**
 - “Trao đi sự quan tâm, chia sẻ”: sẵn sàng giúp đỡ, yêu thương ai đó.
 - “Đón nhận sự quan tâm”: mở lòng để nhận sự yêu thương, ủng hộ từ người khác.
- **Vai trò và ý nghĩa:**
 0. **Đối với người được giúp đỡ:** Có thêm niềm tin, sức mạnh tinh thần, vượt qua mặc cảm hoặc khó khăn.
 1. **Đối với người giúp đỡ:** Thấy cuộc sống ý nghĩa, học cách đồng cảm, trưởng thành hơn về nhân cách.
 2. **Đối với xã hội:** Góp phần lan tỏa lòng nhân ái, xây dựng một cộng đồng giàu tình người.
- **Dẫn chứng:**
 0. Cô giáo và Douglas trong câu chuyện.
 1. Những tấm gương về các tổ chức thiện nguyện giúp trẻ em nghèo, bệnh nhân khó khăn...
- **Phản đề** (nếu muốn): Lưu ý tránh sự lợi dụng lòng tốt, đừng “giả tạo” khiến người nhận tổn thương.
- **Bài học:** Hãy cởi mở, sẵn sàng chia sẻ. Mạnh dạn đón nhận sự giúp đỡ khi cần và biết ơn tấm lòng người khác.

2. Kết bài:

- Khẳng định **giá trị nhân văn:** Sự quan tâm, chia sẻ giúp con người gần nhau hơn.
- Liên hệ: Mỗi người cần học cách trao đi yêu thương, kiến tạo một cuộc sống ấm áp.

Gợi ý dàn ý ngắn gọn:

1. Mở bài: Nêu vấn đề, dẫn dắt từ câu chuyện “Bàn tay yêu thương”.
2. Thân bài:
 - Giải thích, nêu ý nghĩa, phân tích lợi ích của việc trao – nhận yêu thương.
 - Dẫn chứng thực tiễn.
 - Phản biện (nếu có).
 - Bài học cho mỗi người.
3. Kết bài: Khẳng định tầm quan trọng, kêu gọi hành động.